

Stubički Golubovec - kulturno dobro i prirodna vrijednost

TUŽAN DVORAC

uz Poljanu mjesečeva sjaja

Napisali: **akademik Mladen Obad Šćitaroci**
i **prof. dr. sc. Bojana Bojanić Obad Šćitaroci**
Foto: **Zbirka Šćitaroci**

Kasnobarokno-klasicistički dvorac Golubovec u Donjoj Stubici dijeli sudbinu većine dvoraca sjeverne Hrvatske. Brojne su ga nedaće pratile u pro-

teklih sedam desetljeća, od 1945. kad mu je prekinut stoljeće i pol dugi kontinuitet. Godine 2008. činio se izglednim novi život dvorca, kad je izrađena studija i idejno rješenje revitalizacije dvorskoga sklopa kojeg osim dvorca čine nekadašnje gospodarske građevine, perivoj, perivojna šuma i slikoviti okolni krajolik sjevernih obronaka Medved-

nice. Nažalost, ostalo je samo na ideji. Dvorac Golubovec čeka novu priliku za obnovu, novu namjenu i novi život koji bi trajno omogućio očuvanje i afirmaciju naslijeđenog te kreativno i održivo buduće korištenje.

Stubički Golubovec nalazi se u Parku prirode Medvednica. Zaštićen je kao kulturno dobro i kao prirodna vrijednost, a širi pro-



izvor: Ministarstvo kulture

Dvorac 1896.

Dvorac i perivoj, pogled sa sjevera ►

Dvorac se nalazi u slikovitu krajoliku blago valovitog terena na kojem se isprepleće perivoj s gajevima, šumama, livadama, oranicama, vinogradima, voćnjacima i obližnjim zaseocima



stor zaštićen je i prostornim/urbanističkim planom Grada Donja Stubica. Zamisao obnove i oživljavanja dvorca Golubovec i njegova ambijenta novim namjenama i sadržajima ambiciozan je bio projekt dugoročne vizije, objavljen 2008. u knjizi pod naslovom „Dvorac Golubovec u Donjoj Stubici“. Svrha je bila provesti interdis-

ciplinarno istraživanje – povijesno, arhitektonsko, konzervatorsko, urbanističko, pejzažno i drugo – koje će postaviti jasne pokazatelje za obnovu i revitalizaciju Golubovca kao stoljećima stvaranoga skladnog suživota čovjeka i prirode.

Studija je rađena u sklopu znanstveno-istraživačkog projekta *Urbanističko i*

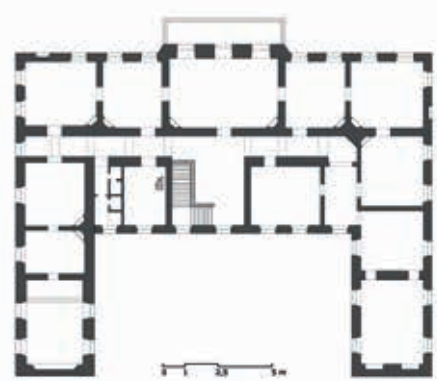
pejsažno naslijeđe Hrvatske kao dio europske kulture, koji se provodio na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu s ciljem vrednovanja hrvatskoga naslijeđa i stvaranja pretpostavki za usporedbu s europskim primjerima. Studija je bila nastavak europskog istraživačkog projekta *Villas, stately homes and castles - compatible use, valo-*



Perivoj na katastarskoj karti, 1861.



Tlocrt prizemlja dvorca



Tlocrt kata dvorca



Blagovaonica, prije 1945.

Levin Rauch zaslužan je za obnovu i revitalizaciju Golubovca i njegov ponovni procvat u drugoj polovici 19. stoljeća

risation and creative management (skraćeni naziv *Villas*, www.dvorci.hr), koji je trajao od 2003. do kraja 2006. Studija Golubovca svoj je probni projekt izrastao iz *Villasa*, a glavni mu je cilj bio povećati vrijednost naslijeđa dvoraca, kurija, vila i ljetnikovaca. Osnovno je polazište projekta *Villas* da kulturno naslijeđe – očuvano i upravljano na primjereni način – može imati važnu ulogu u prostornom i gospodarskom razvoju pojedinih područja.

Dvorac i nekadašnji plemićki posjed Golubovec nalazi se u Donjoj Stubici, u Parku prirode Medvednica u Krapinsko-zagorskoj županiji. Od Zagreba je cestom udaljen četrdeset kilometra, a zračnom linijom 19 kilometara od središta grada. Dvorac se nalazi u slikovitu krajoliku blago valovitog terena na kojem se isprepliće perivoj s gajevima, šumama, livadama, oranicama,

Obitelji Steeb i Henneberg dijelile su dvorac i u njemu živjele 32 godine - do 1945., kad im je oduzeta sva imovina

vinogradima, voćnjacima i obližnjim zaseocima.

Na vrlo malom prostoru oko Golubovca nalaze se povijesna naselja i dvorci: srednjovjekovno trgovište Donja Stubica, lječilište Stubičke Toplice nastalo prema urbanističkom planu s početka 19. stoljeća, barokni dvorac grofova Oršić na mjestu srednjovjekovnog plemićkoga grada u Gornjoj Stubici, barokni dvorci u obližnjem Oroslavju i osamnaest kilometara udaljena Marija Bistrica, hrvatsko nacionalno svetište.

Od Franje Tahyja do obitelji Steeb

U srednjem vijeku Golubovec je pripadao stubičkome vlastelinstvu sa sjedištem u plemićkom (feudalnom) gradu Stubici (Stari grad Stubica). Najpoznatiji gospodar stubičkoga vlastelinstva u 16. stoljeću, u doba Seljačke bune Matije Gupca, bio je Franjo Tahy, pokopan 1573. u župnoj crkvi u Donjoj Stubici. Početkom 17. stoljeća Golubovec je došao u posjed obitelji baruna Mallakoczyja od Susedgrada (de Szomszedvár). Udajom Ane Mallakoczy za Adama Sigismunda Domjanića krajem 17. stoljeća, Golubovec postaje vezan za plemićku obitelj Domjanić od Svetoga Ivana Zeline. Regina pl. Domjanić udana grofica Drašković postaje 1780. vlasnica Staroga grada u Donjoj Stubici, a od 1781. i vlasnica Golubovca. Započinje graditi dvorac oko 1790., a završila ga je oko 1800. Nakon grofičine smrti 1802. Golubovec nasljeđuje njezin sin Ladislav. No, on umire već sljedeće godine, pa Golubovec nasljeđuju Reginina braća Josip i Franjo pl. Domjanić koji na Silvestrovo 1804. prodaju dvorac Maksimilijanu Vrhovcu.

Zagrebački biskup Maksimilijan pl. Vrhovac od Ehrenberga i Rakitovca (1752.-1827.) kupio je dvorac Golubovec kao privatna osoba i posjedovao ga do smrti 1827. godine. Golubovec je bio namijenjen vođenju gospodarstva čiji prihodi održavaju dvorac i omogućuju izgradnju kupališta u obližnjim Stubičkim Toplica-



Radni stol biskupa Maksimilijana Vrhovca iz dvorca Golubovec u posjedu obitelji Steeb

ma (u Vrhovčevo doba zvale su se Golubovečke Toplice). Najznačajniji Vrhovčev građevni zahvat na dvorcu bila je gradnja altane na sjevernom pročelju, okrenutom prema perivoju i glavnoj cesti. Istodobno s početkom uređenja dvorca 1819. započelo se s uređenjem vrtova i perivoja. Vrhovac je kupio i posjed Donji Golubovec (kuriju s malim gospodarskim zgradama), smješten u neposrednoj blizini dvorca. Time je posjed objedinjen, a Donji Golubovec znatno je dograđen gospodarskim zgradama i pretvoren u majur dvorca Golubovec.

Nakon smrti biskupa Vrhovca Golubovec je postao vlasništvo njegove nećakinje Ane Josipe grofice Sermage rođ. pl. Novosel (1787.-1860.). Budući da Ana Sermage nije stalno živjela u Golubovcu, nije ga uspjela gospodarski održavati na dotadašnjoj razini. Nisu poznati nikakvi građevni zahvati u Golubovcu iz njezina doba. Nakon smrti grofice Ane Sermage Golubovec je naslijedila njezina kći Antonija koja ga je donijela u miraz barunu Levinu Rauchu de Nyeku (1819.-1890.), kasnijem hrvatskom banu, poznatom po sklapanju Hrvatsko-ugarske nagodbe 1868. godine.

Pola stoljeća Golubovec je bio u posjedu barunske obitelji Rauch de Nyek koja je posjedovala još dvorce Lužnicu pokraj Zaprješića i Martijanec pokraj Ludbrega, a u Zagrebu najljepšu baroknu palaču na Gornjem gradu (palaču Vojković – Oršić – Kulmer – Rauch, u kojoj je danas Hrvatski povijesni muzej). Levin Rauch zaslužan



Glavni salon dvorca, prije 1945.



Soba Ane Heneberg, prije 1945.



Sv. Regina, oltarna slika u dvorskoj kapeli, 2007.



Geisterwiese, prije 1945.



Vuk, Marija i Janko Steeb, 1990-ih



Glavni salon dvorca, prije 1945.



Peć u glavnom salonu dvorca, 2007.



Peć u dvorcu, 2007.

je za obnovu i revitalizaciju Golubovca i njegov ponovni procvat u drugoj polovici 19. stoljeća. Golubovec je 1913. naslijedila Levinova kći Alice (1850.-1924.), pa je njezinom udajom za Christiana von Steeba Golubovec došao u posjed obitelji baruna Steeb.

Nakon smrti Alice Rauch Golubovečko imanje naslijedila su njezina djeca: sin Raoul (1879.-1958.), oženjen s Hildegarde pl. Chavanne i kći Elsa (1878.-1965.), udana za Ernesta pl. Henneberga, koji su podijelili imanje i zajednički koristili dvorac do 1945. godine. U dvorcu su živjeli s djecom Vukom (Wolfgangom), Jankom (Johannesom-Evangelistom) i Marijom Aleksijom (Alice) Steeb te Annom Henneberg. U doba obitelji Steeb posjed je znatno smanjen zbog provedbe prve agrarne reforme nakon Prvoga svjetskoga rata.

Nakon završetka Drugoga svjetskoga rata Golubovec će zadesiti sudbina većine hrvatskih dvoraca. Sva pokretna i nepokretna imovina upisana na Raoula Steeba i Elsu Henneberg konfiscirana je 1945. godine. Hennebergovi, Hildegard Steeb i kći Maria Alicia napuštaju dvorac i odlaze u Austriju, sinovi Janko i Vuk Steeb završavaju na Bleiburgu i bijegom se spašavaju, a Raoul Steeb završava u jugoslavenskom zatvoru iz kojeg je pušten 1948. i prevezen u Austriju. Sličnu su sudbinu doživjele brojne plemićke obitelji koje su u Hrvatskoj posjedovale dvorce i vlastelinska imanja.

Pilići, knjige i nastavak agonije

U novim će društvenim i političkim (ne) prilikama odnos prema dvorcima i tadašnjim plemićkim imanjima biti obezvrjeđujući i uništavajući, posebice tijekom prva dva desetljeća nakon Drugoga svjetskoga rata. Tragične su posljedice vidljive i danas, ne samo u Golubovcu, nego u gotovo svim hrvatskim dvorcima. Većina dvoraca dočekala je kraj rata neoštećena i s potpuno očuvanom unutrašnjosti - s pokućstvom, slikama i drugim inventarom. U većini dvoraca sve je to vrlo brzo nestalo. Nešto se uspjelo spasiti i čuva se u muzejima, no većina je raznesena ili uništena.

Do 1969. dvorac Golubovec koristio se na različite načine: kao politička škola, dječji dom, skladište, uzgajalište pilića. Zapušten

Okupljalište noćnih vila

Tristotinjak metara jugozapadno od dvorca nalazi se golubovečki Mjesečaj – Poljana mjesečeva sjaja, nazivana još i Vilinske poljane. Taj veliki prostor na valovitom terenu s potocima, jezerima, ribnjacima, livadama, oranicama, gajevima, živicama uz vodotoke i pojedinačnim hrastovim stablima zauzima približno 84 hektra. Posebnost pejzažne kompozicije su prekrasni vidici prema šumovitim sjevernim obroncima Medvednice. Za taj se krajolik početkom 20. stoljeća koristio njemački naziv *Mondsheinwiese*. S Poljane mjesečeva sjaja najljepše se vide zvjezdano nebo i Mjesec, a zbog nekoliko izvora i vodotoka nazvanog Mjesečaj te čudesnog ugođaja tijekom vedrih noći i punoga Mjeseca, prostor je prema starom pučkom vjerovanju bio mjesto okupljanja noćnih vila, pa otud i naziv *Geisterwiese*, koji se

prevodio kao Poljana duhova ili češće - Vilinske poljane.



Perivoj sjeverno od dvorca, 2007.



Mjesečaj, 2007.



Mjesečaj, pogled s jezera na Medvednicu, 2007.

i teško oštećen dvorac 1969. preuzima Povijesni muzej Hrvatske (danas Hrvatski povijesni muzej) koji je obnovio dvorac i koristio ga do 1978., kada dvorac preuzima Nacionalna i sveučilišna biblioteka iz Zagreba. Ona je u dvorac smjestila 600.000 svezaka knjiga. Ugovorom se obvezala obnoviti dvorac i dijelom pretvoriti u izlož-

beni prostor s namjerom da u budućnosti postane Muzej hrvatske kajkavske knjige. Tek će krajem 1988. dio dvorca biti spreman za izložbenu djelatnost i otvaranje posjetiteljima. Nacionalna i sveučilišna biblioteka odustaje od muzejskih programa u Golubovcu, a djelatnici golubovečkog odjela Biblioteke s grupom entuzijasta



Južno dvorišno pročelje dvorca, 2007.



Hodnik na katu dvorca, 2007.



Sjeverno pročelje dvorca s altanom, 2007.

Društvo Kajkaviana 1995. ostaje jedini korisnik Golubovca u neizvjesnim okolnostima

1989. osnivaju u Golubovcu Kajkavianu - društvo za prikupljanje, čuvanje i promicanje hrvatske kajkavske baštine, kao novoga nositelja projekta otvaranja Muzeja kajkavske knjige u Golubovcu.

Nakon što je dovršena njezina nova zgrada u Zagrebu, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu napušta dvorac 1995. godine i Kajkaviana ostaje jedini korisnik Golubovca u neizvjesnim okolnostima. Kajkaviana će tijekom 1996. otvoriti dvorac posjetiteljima. Od tada se u dvorcu održavaju koncerti, književne večeri, izložbe, simpoziji i druga događanja. Međutim, golemi troškovi održavanja i potreba temeljite obnove, usprkos velikom entuzijazmu Kajkaviane ali nedovoljnoj financijskoj potpori Grada Donja Stubica i Krapinsko-zagorske županije, nisu mogli osigurati trajnu održivost dvorca.

Stupanjem na snagu Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (1996.), barun Janko Steeb 1997. podnosi zahtjev za povratom imovine koja je konfiscirana njegovom pokojnom ocu barunu dr. Raoulu Steebu. Godine 1999. doneseno je prvo djelomično rješenje o vraćanju vlasništva



Stropni oslik u hodniku dvorca, 2007.

pokretnina koje predstavljaju kulturno naslijeđe. Budući da su pokretnine kulturno naslijeđe koje je sastavni dio zbirke, muzeja i galerija, vraćaju u vlasništvo, ali ne i u posjed. Drugo djelomično rješenje doneseno je 2001. i vraća u vlasništvo polovicu dvorca i perivoja, a druga polovica dvorca, perivoja i perivojne šume ostaje u vlasništvu Republike Hrvatske.

Proces povratka Golubovca nekadašnjoj obitelji baruna Steeb i njihova prodaja vraćenih nekretnina i zemljišta (vraćen je samo dio nekadašnjeg imanja) najavio je novu etapu Golubovca – ponajprije u smislu novoga života Golubovca s novim vlasnikom, ulaganjem i programom revitalizacije dvorca i cijeloga nekadašnjeg

sklopa - perivoja, perivojne šume te dio okolnoga poljodjelskoga zemljišta.

Prodajom vraćenoga dijela nekadašnjeg posjeda završava nazočnost obitelji Steeb u Golubovcu. Davanjem u koncesiju državnoga dijela bivšega vlastelinstva, novi vlasnik i korisnik Golubovca otvara novu etapu u životu dvorca i bivšega plemićkoga posjeda. Bila je to prilika za novi život dvorca i cijeloga dvorskoga sklopa. Godina 2007. mogla je biti jedna od prijelomnih golubovečkih godina; uvijek su bile prijelomne godine kad su se mijenjali vlasnici, a s njima i gospodarski programi koji znače i novi razvoj. Početkom 21. stoljeća novi vlasnik nije iskoristio priliku koju je imao. Unatoč kraćim razdobljima nade tijekom zadnjih 70 godina, agonija Stubičkoga Golubovca se nastavlja.

Šire područje Golubovca na razvedenim brežuljcima medvedničkoga prigorja očituje se raznolikošću krajolika koji je uvjetovan obličjem terena, rasporedom i zastupljenošću biljnih zajednica, kulturnim i povijesnim sadržajima (dvorci, crkve, kapele) te raštrkanim zaseocima. Teren je uglavnom pod šumama i oranicama, a rjeđe se koristi kao voćnjak i vinograd.

Perivojni ambijent dvorca Golubovec sastoji se od tri različite stilsko-pejsažne i funkcionalne cjeline: perivoja, perivojne šume i Poljane mjeseca sjaja. U nepuna dva stoljeća postojanja pejzažno-perivojni ambijent Golubovca prošao je četiri razvojne etape: podizanje i stasanje u prvoj



Naslovnica knjige „Dvorac Golubovec“, 2008.

polovici 19. stoljeća (Vrhovčevo doba), zlatno doba u drugoj polovici 19. i početkom 20. stoljeća (Rauchovo doba), zrelost u prvoj polovici 20. stoljeća (Steebovo doba) te starost i propadanje u drugoj polovici 20. i početkom 21. stoljeća (doba socijalističkoga društvenoga vlasništva i novoga privatnog vlasništva). Dijelom sađena šuma američkoga borovca, a dijelom prirodna šuma hrasta lužnjaka i graba poprimila je tijekom vremena obilježja perivojne šume. Tijekom druge polovice 20. stoljeća perivoj i perivojna šuma nisu se redovito održavali, a drveće je postupno nestajalo zbog sječe, bolesti, starosti i oštećenja. Početkom 21. stoljeća perivoj je zapušten i samo je tužna slika nekadašnjeg izgleda.

Četiri etape: od izgradnje do razgradnje

Dvorac i pripadajući posjed u Golubovcu dva su zaštićena lokaliteta – dvorac s perivojem i perivojnom šumom u Gornjem Golubovcu i majur u Donjem Golubovcu. Po svojim arhitektonskim obilježjima jednokratni dvorac pripada tipu baroknih višekrilnih dvoraca prepoznatljivog u tlocrtnog oblika. Sastoji se od tri krila: središnjeg i dva bočna. Vanske dimenzije tlocrta su 38 metara (glavno pročelje) x 30 metara (bočna pročelja).

Od kraja 18. stoljeća do danas – od izgradnje do razgradnje – prepoznaju se četiri etape u razvoju dvorca. Prva etapa traje od 1789. do 1805. Grofica Regina Drašković rođ. pl. Domjanić započinje 1789./1790. graditi novi dvor istočno od staroga kurijalnog mjesta (ugrađujući

možda staru kuriju u građevinu dvorca). Dvor je završen 1800., što je zabilježeno na baroknoj ogradi stubišta prvoga kata. Usporedno s novim dvorom postoje stare gospodarske zgrade.

Druga etapa razvoja dvorca traje od 1805. do 1827., u doba biskupa Maksimilijana Vrhovca. Tada nastaju manje preinake i popravci na dvorcu, a izgrađuje se gospodarstvo. Prema zapisima u Vrhovčevu „Dnevniku“, odmah je 1805./1806. započeo s radovima na dvorcu – popravku krovišta i zidanju novih dimnjaka, uređenju kapele, izgradnji velike drvene altane na sjevernom pročelju, uređenju unutrašnjosti. Veći zahvati na dvorcu i imanju Golubovec provode se od 1817. do 1820., kad se u Donjem Golubovcu grade dvije nove gospodarske zgrade te nova zgrada uprave imanja, a na sjevernom pročelju dvorca, umjesto drvene, klasicistička kamena altana.

Treću etapu (1825.-1945.) obilježava održavanje dvorca i izgradnja gospodarstva. U doba Vrhovčeve nasljednice Ane Josipe grofica Sermage, od 1827. do 1860., nisu rađeni građevni zahvati u Golubovcu. U doba obitelji Rauch do 1913. cijeli posjed Golubovec znatno je unaprijeđen i obnovljen. Oko 1870. Levin Rauch temeljito je obnovio dvorac – promijenjeni su svi prozori, dio vrata i podova, postavljene nove peći iz poznate manufakture u Meissenu (peći su i danas u dvorcu). Nakon potresa 1880., u kojem je stradao Zagreb i mnoge građevine u Hrvatskom zagorju, Levin Rauch je u cijelosti obnovio unutrašnjost dvorca. Pronađeni oslik u stilu pompejskoga uresnog slikarstva pripisuje se upravo toj obnovi. Rauch je nakon potresa napravio i znatnu promjenu u perivoju i na gospodarstvu. Radi proširenja perivoja i perivojne šume preselio je cijelo gospodarstvo i povrtnjake sa zapadne strane dvorca na istočnu. Zatvorio je pristup dvorcu sa sjevera i otvorio novi put sa zapada, preko mosta iznad novouređenih jezera, a osuvremenio je i dogradio majur Donji Golubovec. Imanje je 1913. naslijedila Levinova kći Alice koja se udala za Christiana von Steeba, pa je Golubovec došao u posjed obitelji Steeb, a poslije i Henne-

Godine 2008. izrađeno je idejno rješenje revitalizacije dvorskoga sklopa, ali nažalost, ostalo je samo na ideji

berg, koje su zajednički dijelile dvorac i u njemu živjele do 1945. Tijekom te 32 godine na dvorcu i njegovu gospodarstvu nisu rađeni značajni građevni zahvati, ali se sve redovito održavalo. Potkraj Drugoga svjetskoga rata, 1944. je obnovljeno svih osam vanjskih pročelja dvorca, kao i prozori.

Posljednja, četvrta etapa u životu dvorca (1945.-2017.) traje već sedam desetljeća. To je najteže razdoblje u povijesti dvorca i cijeloga Golubovca jer je plemićko imanje izloženo uništavanju i nedovoljnoj skrbi. Oduzimanjem Golubovca njihovim vlasnicima i proglašavanjem posjeda državnom imovinom došlo je do razjedinjavanja dvorskoga sklopa i cijeloga posjeda. Iako osiromašeni, dvorac i perivoj ostali su sačuvani, dok su prateće gospodarske zgrade uz dvorac uništene. Gospodarske zgrade na majuru u Donjem Golubovcu dijelom su sačuvane, ali devastirane uslijed neodržavanja i nove izgradnje u neposrednoj blizini, koja nije uvažavala naslijeđeno i nije ostvarila dijalog između novoga i staroga.

Unutrašnjost dvorca u današnjem stanju ne ostavlja ugođaj reprezentativnoga plemićkog sjedišta. Osnovni je razlog tomu što je dvorac ostao bez svoga povijesnog inventara, ponajprije pokućstva i slika. U usporedbi s drugim dvorcima u Hrvatskoj, unutrašnjost Golubovca ipak je dobro očuvana, kad je riječ o izvornom rasporedu prostorija, stolariji (vratima), stubišnoj reprezentativnoj kamenoj ogradi, pećima (kaminima) iz sredine 19. stoljeća, izvornim podovima, zidnim i stropnim oslicima i drugim pojedinostima. Nekad bogat inventar dvorca – stilsko pokućstvo, slike, obiteljski portreti i druge umjetnine koje su nacionalizirane ili raznesene poslije Drugoga svjetskoga rata – djelomično se čuvaju u zagrebačkim muzejima.

ZAGREB

moj grad



ISSN 1846-4378

01017



9 771846 437008

cijena 20 kn

BROJ 64 GODINA XI. JESEN 2017.

Izdavač: BIBRA izdavaštvo d.o.o.
Trg kralja Tomislava 21, Zagreb
Tel./fax: 01/4880 555
e-mail: bibra.izdavastvo@zg.t-com.hr
www.zagrebmojgrad.hr

Glavna urednica:
Biserka Rajković Salata

Grafička urednica: Tomislava Cigić

Dizajn naslovnice: Branko Hrkač

Redaktura i lektura: Diana Kučinić

Novinari: Milka Babović,
Marijan Lipovac,
Diana Kučinić

Suradnici: dr. sc. Snješka Knežević,
dr. sc. Darija Vranešić Bender,
dr. sc. Irena Kraševac,
dr. sc. Mirjana Repanić Braun,
Dunja Majnarić Radošević,
akademik Mladen Obad Šćitaroci,
dr. sc. Marina Bagarić,
akademik Tonko Maroević,
dr. sc. Dragan Damjanović
dr. sc. Željka Čorak
Goran Matović

Fotografi: Ines Novković, Branko Hrkač,
Saša Novković

Marketing: Redakcija

Tisak: KERSCHOFFSET



Časopis je realiziran uz potporu Grada Zagreba



PRETPLATITE SE na ZAGREB *moj grad*

ŽELITE LI SE PRETPLATITI NA ČASOPIS ZAGREB MOJ GRAD?

Godišnja pretplata za tiskano izdanje (4 broja) koje šaljemo na
Vašu kućnu adresu iznosi **80 kuna**.

Godišnja pretplata za PDF izdanje (4 broja) koje šaljemo na
Vašu e-mail adresu iznosi **50 kuna**.

Novi pretplatnici dobivaju jedan časopis iz 2016. na dar.



Iznos možete uplatiti uplatnicom
na adresu **Bibra izdavaštvo, Tomislavov trg 21, 10000 Zagreb**
ili na žiroračun: **HR5124000081110046478**.

Molimo da nam svakako pošaljete i svoju adresu na mail
bibra.izdavastvo@zg.t-com.hr ili fax **01/4880 555**
ili poštom ispunjeni obrazac:

ime i prezime	
adresa stanovanja	
e-mail adresa	
telefon	
PRETPLAĆUJEM SE NA:	
☐ 4 broja tiskanog izdanja, 80 kn	
☐ 4 broja PDF izdanja, 50 kn	
Potpis	

Časopis *Zagreb moj grad* dobio je 2011. godine preporuku Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i Gradskog ureda za kulturu, obrazovanje i sport da se koristi kao dopunska literatura u nastavi hrvatskoga jezika i književnosti, povijesti, likovne kulture, glazbene umjetnosti i drugih oblika nastave, kao što su projektna nastava ili interdisciplinarni oblici rada u školama. Časopis se preporučuje i školskim knjižnicama.